

סוף זמן קרי"ש

עש"ק ואתחנן

8:57

עש"ק עקב 8:59

מאן דלא קרי קרי"ש בעוניה
בגדיו הוא כל ההוא יומא
הדרק בלג סודי

בי"ה

מבני עיינות התאחדותנו

י"ל ע"י: התאחדות אברכים דקה"ל ימב לב דסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

שיעור השבוע

חברת יסודי התורה

פרשת ואתחנן
מס' ביצה יד. עד טו:

פרשת עקב
מס' ביצה טו. עד יח.

תנ"א וא מן ליעם רב"י נחוראי
ואו דא אפ"ק לטבטינתין אין ארבעת רחוקין
מחבר רבינו שליט"א בסיום ספר קידושין

שנה י' גליון ב' (תל"א)

ואתחנן

חיות שלהם

ואתם הדבקים ב'ד' אלקיכם חיים כולכם היום. בק"ש יש רמ"ה תיבות ועם ג' תיבות ד' אלקיכם אמת המה רמ"ח תיבות כנגד אבריו של אדם ואם אומרים ק"ש בכונה המה מחזקים הרמ"ח אברים כי כל תיבה נותן כח לאבר אחד וזה הפירוש ואתם הדבקים ב'ד' אלקיכם היינו התיבות ד' אלקיכם אמת מדבקים לק"ש ממילא חיים כולכם כל האברים יש להם חיות.

מדרש יחזקאל בשם הגאון מריה מריאל אב"ד נקלשבורג

גם על המחשבה

כי אל קנא ה' אלהיך בקרבך. קשה דהלא רצה לומר שהקב"ה הוא אל קנא, ומה פירושו של בקרבך. ונראה דאיתא (קידושין דף טז) דאף דבכל התורה כולה אין הקב"ה מצרף מחשבה רעה למעשה, בעבודה זרה מצרף אף מחשבה רעה. וכאן מיייר בע"ז כמו שכתוב בפסוק שלפני זה לא תלבן אחרי אלהים אחרים, ועל זה אמר כי אל קנא ד' אלקיך בקרבך, שאף על המחשבה שבקרבך יקנא השי"ת בעון זה.

פרשת ירמיה, דרוש כי"ב

כי לקח"ה מיד ה' כפלים

נחמו נחמו עמי וגו' כי מלאה צבאה כי נרצה עונה כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה, ודקדקו ב' פעמים נחמו וגם כפלים בכל חטאתיה וכי דרך של השי"ת לעשות כפלים. ואפ"ל הדנה כתבו חוקרי האמת (העב"ץ בהקדמת סידורו עמודי שמים טולס בית אל חו"ק ב') כי אם אנו רוצים לראות יכולים אנו לראות עתה נסים יותר מציאת מצרים, כי מכמה אמות שנים שאנחנו בין האומות ועדיין אנחנו המרוצים מכל האומות מפורחים בכל העולם, רק מה שאנחנו מושטים ביד כנע"ש גם הרמב"ן (בפ' ואתחנן) על פסוק ונשאתם מתי מספר יאמר שנשאר מועטים בכל גוי וגוי אבל בכללנו אנחנו רבים שבח לאל, עכ"ל. ואנחנו נשארים אומה ישראלית וכמה אומות אשר היה גדולים וחשובים מקדם על הארץ ונאבדו ואין זכר לנו ואנחנו ת"ל בכל הגויות ושמותן ר"ל שנער עלתו ואנו קיימים זה נס גדול יותר מכל הניסים ובטחון גדול לגאולתנו בב"א, ועוד כי בכל הגויות ושמותן וגלות התורה קיים כאשר ניתן לנו בכתב ובע"פ אינו חסר ממנה וקיים אצילנו בלי חסרון כל שהוא. אדרבה בכל דור דור אשר עומדים לבטלם והשי"ת מושיע ומעמיד אנשים המחזיקים ידי התורה, ואף שבפרטות של בעריה מחללי שבתות ואוכלי טריפות וכמה בעלי עבירות אבל בכללית לא אלמן ישראל ת"ל ונשאר התורה אצילנו בלי גרעון. וזה אפשר כוננת הכתוב נחמו נחמו עמי, ב' נחמות, דברו על לב ירושלים הא' כי מלאה צבאה, הלא עדיין צבאות ישראל בלא חסרון במלואה ב"ה, ועוד כי נרצה עונה כי לקח"ה מיד ה', היינו לקח לשון לימוד, כאשר לקחה מיד ה' כפלים היינו שתי תורות בכתב ובע"פ עדיין קיים אצלם בכל חטאתיה, בכל חטאות שעושים אעפ"י התורה בכללה נשאר אצלם כאשר הבטחנו ה' ואף גם זאת וגו' לא מאסתים ולא גאלתים לכלותם וגם אני זאת בריתי וגו' לא ימוש מפך ומפי זרעך זה אשר יש לנו לשום על לבנו ולנחם אותנו באריכות גלותה וזהו ונקמה ובה לציון גואל בב"א.

באר יצחק

תפלה לתפלה

ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר כו'. תיבת לאמר, הוא מיותר. והנראה, הדפירוש הפסוק ואתחנן אל ה' בעת ההוא, פירושו שהיה מתחנן תחילה כדי שיוכל להתפלל אחר כך. לאמור, פירוש הדבר שהיה צריך לאמר אלא שקודם לא היה יכול לאמר, כי היה בוש מלפניו יתברך היה צריך להתפלל שיוכל להתפלל:

קדושת יו'

נגד כ"ד ספרים

איתא בבבליקתא פרשה זו ו"ל הווי"ן ו"לא תנאף, ו"לא תגנוב, ו"לא תחמוד, ו"לא תתאוה כנגד כ"ד ספרים שיהיו עתידין לעמוד לישראל. ונ"ל דמה שכתובים הווי"ן הללו בדברות האחרונות ולא נכתבו בראשונות. לפי שאמרו ר"ל במסכת נדרים אלו לא חטאו ישראל לא ה"י ניתן להם אלא חמשה חומשי תורה וס' יהושע שכתוב שם תחומין של ארץ ישראל. וא"כ אין ראוי להיות הווי"ן הללו בדברות הראשונות שנכתבו קודם החטא ואין מקום לרמוז על כ"ד ספרים אבל בדברות אחרונות שנכתבו אחר החטא שם בא הרמז על כ"ד ספרים שעתידין להיות להם כנ"ל פשוט.

חדי תורה

אעברה נא ואראה

במרש אתה אמרת אל תשלח ירך אל הנער והחלפת אותו באיל לכן אעברה נא, וידוע דטעמא שלא ה"י מרע"ה יכול ליכנס לארץ, לפי שאם ה"י נכנס לארץ ה"י בונה הבהמה"ק לא ה"י יכול לחרב ולא שלטו אויבים במעשי ידי משה כמ"ש ר"ל (סוטה ט' ע"א), ואו ה"י ח"י חשש כלי"י לישראל דלא ה"י יכול לשפוך חמתו על עצים ואבנים. אולם הא גופא היתה טענת מרע"ה שרצה שיה"י כבר בימיו עולם התיקון ולא יצטרכו שוב לגלות חורבן וממילא שפיר יכול ליכנס לארץ, והנה כבר הבאנו דברי חו"ל שישראל נגאלין ע"י הקץ של אילו של יצחק, ח"ש מרע"ה אתה החלפת את יצחק באיל, ואותו האיל כבר ה"י מוכן מתחילת הבריאה והוא הקץ שיגאלנו בו ישראל, וא"כ כבר מתחילת הבריאה מוכן במה לגאול את ישראל, וע"כ שפיר ביקש מרע"ה מהקב"ה שאיפוא זאת יעשה נא לתקוע עכשיו בשופר גדול לחרותנו וממילא אעברה נא ואראה וגו' דלא ידה"י עור חורבן ושפיר יוכל לבנות את ביהמ"ק ויה"י כבר עתה עולם התיקון, ועל זה השיבו הקב"ה שאף שהאמת כן הוא שכבר מתחילת הבריאה מוכן הקץ לגאולנו בו את ישראל מ"מ עדיין לא הגיע הזמן.

דבר יואל ל"ה דף פ"ו

ודברת ב"ם

ודברת ב"ם וגו'. איתא (וימא דף ט"ז), ב"ם ולא בדברים בטלים. ונראה לרמוז להתורה הקדושה מתחלת באת ב' בראשית. והתורה בעל פה מסתיימת באות ס' בשלום. ואמר הכתוב ודברת ב"ם, שתדבר רק מהענינים הנמצאים בין התחלת תורה שבכתב ועד סוף תורה שבע"פ, ולא בדברים בטלים שאינם בתורה שבין אותיות הללו.

מגיד תעלומה. בהקדמה

אוצר הגנוז

גדרים באיסור בל תוסיף

לא תוסיפו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו לשמר את מצות ה' אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם. תניא, מניין לכהן העולה לדוכן שלא יאמר הואיל ונתנה לי תורה רשות לברך את ישראל אוסיף ברכה משלי, כגון ה' אלהי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים (פ' דברים) ת"ל לא תוסיפו על הדבר (ר"ה כ"ח א'). אמרינן בריה"ק כ"ח ב', בענין הדרשה שלפנינו, לא נאמר בל תוסיף אלא כשהוא בעצמו לא כשהוא בתערובות, וכגון דמים הנתנין על המזבח בארבע מתנות שנתערבו בדמים הנתנין במתנה אחת ס"ל לר"א דינתנו במתן ארבע, ומפרש דאין בזה משום בל תוסיף לגבי הדם הצריכין לתנות במתנה אחת, יען כי לא נאמר בל תוסיף רק כשהוא בעצמו ולא בתערובות, יע"ש.

כתבו הפוסקים דאין עוברים על בל תוסיף אלא אם מכוונים למצוה, ולא לכונה אחרת, וכגון אם נטל שני אתרוגים אחד למצוה ואחד לנוי בעלמא, כמ"ש המג"א בס' תרנ"א ס"ק כ"ז. מבואר בדעת רש"י (עירובין צו.) שגם כשעושים מצוה מחמת ספק שייך בזה איסור בל תוסיף, ובמאירי כתב שכל שעושה משום ספק מצוה אין בזה איסור בל תוסיף, וד"ל המאירי: כל דבר שנעשה מספק, כגון ישיבת סוכה בשמיני ספק שביעי, וכן כל ספק המתרגש ע"י ספיקו אדם צריך להמשיך זמן לאותו מצוה, או להוסיף בגוף המצוה וכן כל סך ספק אין בו משום בל תוסיף כלל, ומה שאמרו (ר"ה כ"א) אלא מעתה הישן בשמיני ילקה, פירושו לאותם שקידשו על פי הראיה שהוא וודאי חול, וגדולי הרבנים שפירשוהו בשמיני ספק שביעי (כונתו לרש"י בעירובין ג'ל"ג), אין דבריהם נראים שא"כ אף בכל יו"ט שני כן.

והרשב"א (לעיל טז.) כתב עוד, שאיסור בל תוסיף שייך רק כשמוסיף מדעת עצמו כגון ישן בשמיני בסוכה או כהן שהוסיף ברכה משלו, אך כשעושה תקנת חז"ל אין כאן איסור בל תוסיף כלל, שהרי אמרה תורה על פי התורה אשר יורוך, והרשב"א הוכיח כן מהא דבני חור"ל ישנים ואוכלים בסוכה בשמיני א"ע"ג שעתה אנו מקיימים בקיבוץ דירחא, אלא וודאי שכל שעושה מחמת תקנת חכמים אין כאן בל תוסיף.

ובספר ערוך לנר כתב, דודאי אף רש"י מודה שאם עושה מחמת ספק מצוה אין בזה בל תוסיף, וכונת רש"י לומר, דאם מצוות אינם צריכות כוונה ושייך בזה איסור בל תוסיף, לא ה"ל לחכמים לתקן לישב בסוכה בשמיני, דאין כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה בקום ועשה.

מנן לכהן שעולה לדוכן שלא יאמר הואיל ונתנה לי תורה רשות לברך. ד"ז זה נפסק בש"ע (יאת"ס ס' קכת סעיף כז) שכהן שהוסיף מדעתו יותר על השלושה פסוקים של ברכת כהנים עובר משום בל תוסיף. ובספר מגן גיבורים (שם) הסתפק בכהן שכבר נשא כפיו פעם אחת, ואח"כ איתרמי ליה ציבורא אתרינא קדייל שיוכל לברך פעם נוספת, וכתבו התוספות בסוגיין שאם הכהן בירך כבר פעם אחת, שוב אינו מחייב לברך פעם נוספת, ואינו עובר בעשה אם אינו מברכם ומצוה זו היא רשות, האם גם באופן זה שמברך פעם נוספת, אסור לו להוסיף על הברכה. ויסוד הספק הוא, האם איסור בל תוסיף אמור רק במצוה חיובית או גם במצוה קיומית שאינו חייב לעשותה אלא היא מצוה רשות.

(המשך בעמוד ד)

הגליון הזה נתנדב ע"י ידידינו מו"ה יעקב זוסמאן סופר נ"ו חבר הנהלת המתיבתא בקרית יואל לע"נ אביו הרה"ח מוה"ר שמואל בנימין ב"ר מרדכי אפרים פישל ז"ל - נפטר כ' אב שנת תשס"ב לפ"ק

ראשית כל הנני להביע רגשי לבבי בבואו למקום הזה "קריית ברך משה" לשמו ולזכרו של כ"ק מרן אאמו"ד זללה"ה, קרינו אתמול מצות כבוד את אביך ואת אמין, ודרשו חז"ל (קדושין לא): מכבודו בחייו ומכבודו במותו, ולענ"ד זה הוא כבוד לאבא מארי זללה"ה שקראו את המקום הזה בשם "קריית ברך משה", וכפי השמועות טובות ששמענו על המקום הזה שיושבים ועוסקים בתורה ובתפלה ובעניני צניעות והנהגה הישרה בודאי הוא כבוד גדול לאבא מארי זללה"ה, וירוד כמה פעל ועשה למען צניעות וקדושת בית ישראל הן באנשים והן במלבושי נשים, ובכן שמו נאה לו "קריית ברך משה".

*

קרינו אתמול בפרשה, ושנתם לבניך ודברת במ בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשבתך ובקומך, ופירש"י ושנתם לבניך, אלו התלמידים, מצינו בכל מקום שהתלמידים קרוים בנים שנאמר בנים אתם לה' אלהיכם, וכשם שהתלמידים קרוים בנים כך הרב קרוי אב שנאמר אבי אבי רכב ישראל וגו'.

הנה כ"ק מרן אאמו"ד זללה"ה בחיים חיותו השפיע תורה ויראת שמים, והציבור הזה היה מקושר אצלו בחיים חיותו והסתופפו בצלו והיו שותים בצמא את דבריו, כל האברכים ובעה"ב נכבדים היו דבוקים אצלו, ובכן ברור אצלי שראשם קראו שם לקריה זו "קריית ברך משה", הרי הוא ענין מכבודו במותו, ועל כל התושבים מתייחסים שהם תושבי קריית ברך משה משום שהיה להם בחיים חיותו שייכות עמו והיו מקושרים אליו, וגדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם, והוא נקרא אב, ומשפיע לכל התושבים להתברך בכל טוב שפע ברכה והצלחה. וזהו כשם שהתלמידים קרוים בנים, שמתייחסים אליו והולכים בדרכיו, כך הרב קרוי אב, שהוא משפיע להם רב טוב משמי מעל.

וידוע מה שפירשו בספרי קודש (מלכות יעקב יוסף פ' שופטים) מאמרו ז"ל (בכרות לב): אין לגבי משה יראה מילתא זוטרתא היא, שהכונה על אותו הדור שהיו לגבי משה רבינו אשר אצלם היתה היראה מילתא זוטרתא. אקוה שכל התושבים של קריית ברך משה שהיו דבוקים באבא מארי זללה"ה יהיה אצלם יראה מילתא זוטרתא, ויושפע להם תורה ויר"ש והרחבת הדעת וכל מילי דמיטב.

*

אתמול אמרנו באפטרטא דיומא, נחמו נחמו עמי יאמר אלהיכם, ויל"ד אומרנו יאמר אלהיכם דאותי מורה על לשון עתיד, והיל"ל אומר אלהיכם, שהקב"ה אומר שנחמנו. ובספרי קודש כתבו רמז נחמו"ו נחמו"ו נחמו"ו בגימטריא לח"ם עני", ודרושי רשומות אמרו נחמו עמי יאמר אלהיכם ראשי תיבות עני"א.

ויתבאר על פי מה שכתב הפרשת דרכים (והש ד) על מאמר המדרש (שמו"ד פ"ג ס"ב) וירא און ולא יתבונן (איוב יא יא), אתה מוצא בשעה שצעתה הגר מבינתו של אברכה אבינו, מה כתיב שם ויכלו המים מן החמת, אמר רבה סימון בקשו מלאכי השרת לקטרו, אמרו לפניו רבונו של עולם אדם שעתידי להמית את בניך בצמא אתה מעלה לו את האבא, אמר להם עכשיו צדיק הוא, איני דן את האדם אלא בשעתו, וכן כשהיו ישראל במצרים ראה הקב"ה שעתידין לעשות את מעשה העגל, ואף על פי כן אמר הקב"ה איני דנם לפי המעשים העתידין לעשות והריני גואלם. ולכאורה סותר המדרש הנהגה של אמרו במדרש (שם פ"ג) אמר משה לפני הקב"ה מה זכותי למה ישראל להוציאם ממצרים, אמר לו הרי יודע שבזכות התורה שהן עתידיים לקבל הם נגאלים. הרי שהקב"ה דן את האדם גם לפי מעשיו העתידיים, אמנם התירוץ לזה כי מחסריו ית"ש שאם אדם עתיד לעשות טוב ולהיות צדיק, מטיב עמו על שם העתיד, אך אם עתיד לחטוא אינו מסתכל בזה ואינו דן אלא לפי שעתו, עכ"ד.

ובדרך זה ביה ליישב מה שהקשו המפרשים על מאמר בעל הגדה, מזה זו שאנו אוכלים על שום מה, על שום שלא הספיק בעיקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה וגאלם. ולכאורה הא גם במצרים נצטוו לאכול מצה ושם לא היה שייך טעם זה כי אז היה קודם

דברות קודש

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בחנוכת הבית לקריית ברך משה במאנטרעאל יום א' פרשת עקב שנת תשס"ז לפ"ק

הגאולה. אמנם לפי האמור י"ל כי בני ישראל במצרים אכלו מצה על שם הנסים שיעשה להם הקב"ה בעתיד שיגאלו ממצרים, והיו מצפים על טוב העתיד להיות, ולכן מדה כנגד מדה עשה הקב"ה עמהם לצרף להם טוב העתיד וגאלם אף שלא היה להם זכותים, כי צירף להם מעשיהם הטובים שעתידיים לעשות כדי שיגאלו.

וי"פ בזה מה שכתב בדברי יחזקאל (פ"ב) היום אתם יוצאים בחודש האביב, איתא בזה"ק (פ' תצוה קפ"ג): דבוכות מה שישאל אוכלים מצות בפסח ניצולין בדין בראש השנה. וזהו היום, דא ראש השנה (וה"ק פ' בא ל"ב), אתם יוצאים בדימים, בחודש האביב, בזכות המצה שאוכלים בחודש ניסן בפסח, עכ"ד. ויש להבין שייכות מצות מצה ליום הדין בראש השנה. אכן לפי האמור יש לומר כי כתב א"ז זללה"ה בייטב פנים (אבני זכרון את לא) המלליץ על בני ישראל שיצאו זכאי בדין בראש השנה, על ידי שיקח השי"ת המעשים טובים שבידינו מימי קדם והמעשים טובים אשר אנחנו עתידיים להטיב בימים הבאים, אנחנו וצאצאינו עד יורד כל הדורות, והכל חיו לצטרופי לטוב, ואם כן בודאי יזכורנו כיון שזכות העתיד מצטרף על של עתה ולא חוב העתיד, ממילא איכא רובא זכיות וכדאים אנו לצאת זכאי בדין, עכ"ד. ובכן ביום ראש השנה כאשר מבקשים שירבו זכיותינו, דבוכות מצות אכילת מצה שאכלו בני ישראל במצרים על שם העתיד, במדה זו מורד השי"ת עמנו לצרף כל המעשים טובים שאנו עתידיים לעשות במשך כל הדורות כאילו כבר היה, ובזכות זה אנו יוצאים זכאי ביום דין.

וע"פ פי זה יש לה לפרש מה דאיתא במדרש (איכ"ר פ"א ס"ח) גלתה יהודה מעוני, על שבטלו לחם עוני. והרבה צריך תלמוד הלא בפירוש מבואר בגמרא (יבמ"א ט) דבית ראשון נחרבה בעון עבודה זרה ובית שני בעון שנאת חנם, ועוד עבירות המורות המבוארים בגמרא, והיאך אמרו שנחרב בשביל שבטלו לחם עוני. ולפי דרכינו הכונה דכיון שבטלו לחם עוני ולא עשו פעולה להורות שמצרים טוב העתיד, מדה כנגד מדה התנהו כן עמהם מן השמים שלא היו מצפים להם טוב העתיד, והיה חסר להם המליצה ישרה ולכן נגרם החורבן.

וע"פ פי זה אמרתי לפרש מה ששינוי בסוף מס' מכות, וכבר היה רבי גמליאל רבי אלעזר בן עזריה ורבי יהושע ורבי עקיבא מהלכין בדרך וכו' פעם אחת היו עולין לירושלים כיון שהגיעו לחר הצופים קרעו בגדיהם, כיון שהגיעו לחר הבית ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים, התחילו לן בוכין ורבי עקיבא מצחק, אמרו לו מפני מה אתה מצחק, אמר להם מפני מה אתם בוכים, אמרו לו מקום שכתבו בו (במדרש א"ג) והור הקרב יומת, ועכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה, אמר להן לכן אני מצחק דכתיב (ישעיה ח) ואעידה לי עדים אנאנים את אוריה הכהן ואת זכריה בן ירכיהו, וכי מה ענין אוריה אצל זכריה, אוריה במקדש ראשון וזכריה במקדש שני, אלא תלה הכתוב נבואתו של זכריה נבואתו של אוריה, באוריה כתיב (מ"ה ג י"ב) לכן בגללכם ציון שדה תחרש, בזכריה כתיב (זכריה ה) עוד יבאו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים, עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה הייתי מתירא שלא תתקיים נבואתו של זכריה, עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת. וראוי להבין וכי לשמחה זו מה היה עושה. ולפי האמור יתבאר הענין אצל רבי עקיבא שהיה מצחק כשראה שועל יוצא מבית קדשי

קדשים, כי אלו התנאים שהלכו עמו בהגיעם לבית קדשי קדשים וראו השפלות הגדול והחורבן שבמקום המקודש ביותר קדשי קדשים שועלים הלכו בה, לא היו יכולים להתאפק ונעו בכבי על מה ששכינת בללותא, ולזה עמד רבי עקיבא לנחמם ואמר להם שאף בגדול שפלות המצב צריכין אנו לידע ולזכור מה שיהיה לעתיד, שעוד יבא זמן אשר השי"ת ירחם עלינו ויגאלנו מגלות המר וישבו שופטנו כבראשונה, כי צריכים להאמין אמנות אומן על ישועת השי"ת שיהיה במהרה, ולכן היה רבי עקיבא מצחק, כי הוא האמין באמונה שלימה שתתקיים נבואתו של זכריה עד שהיה אצלו כבוד ראהי ממש, ולכן היה בשמחה על שם שמחת ירושלים העתיד להבנות מהרה, ובשעה שהיה מתאבל על ירושלים אשר ציון כשדה תחרש, היה גם בשמחה על יעוד הנביא עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים.

ובזה יתבאר דברי הנביא נחמו נחמו עמי יאמר' אלהיכם, כי אחר שעברו עלינו ימי בין המצרים אשר קיימנו דברי חכמינו ז"ל להתאבל על חורבן ציון וירושלים, כל אחד התאבל לפי ערכו ומדרגתו כפי מה שמוניע לו הכאב על החורבן, ועכשיו בעמדינו אחר ימי בין המצרים קורין דברי הנביא נחמו נחמו עמי, במה יוכלו אנו להתנחם, הלא לא נשתנה כלום מיום אתמול עד היום, לזה אמר הנביא נחמו נחמו עמי, במה תתנחמו, יאמר' אלהיכם, על שם העתיד מה שיאמר אלהיכם, כי מאמינים אנחנו שישב אמן אשר ינחם הקב"ה את בני ישראל, ואף שעכשיו אותותינו לא ראינו, עם כל זה אנו מתנחמים על שם העתיד במה שיאמר אלהיכם לעתיד לבא שאז ינחם הקב"ה את בני ישראל, וזהו נחמתנו בתוקף גלותנו אשר התושב יכסה ארץ, שעוד יבא זמן אשר השי"ת ינחם אותנו במלא מובן המלה ויהיה נחמה בכפלים, ורק הקב"ה הוא בכח לנחם את בני ישראל על הגלות המר. ולרמז זה רמזו בספרי קודש נחמו"ו נחמו"ו בגימטריא לח"ם עני", וכן מה שאמרו דורשי רשומות נחמו עמי יאמר אילקיכם ראשי תיבות עני"א, והרמז בכל זה למצות מצה, דכשם שאכלו בני ישראל מצה במצרים באמונה שלימה שיגאל הקב"ה מכור הברול, כמו כן יש לנו עכשיו בתוקף הגלות המר אמונה שלימה שכל דברי נביאים אמת וצדק, ובמהרה ינחם הקב"ה אותנו בנחמה שלימה ויגאל אותנו בקרוב.

*

הדברים הללו חשבתי לומר עכשיו בעמדינו בחנוכת המקום החדש הזה, דלכאורה יש להתבונן לשמחה מה זו עושה בחנוכת המקום שעדיין לא עסקו בתורה ובתפלה וקיום המצות זמן רב, ועדיין לא קנה המקום איכות קדושה מקיים מצות ומעש"ש של בני ישראל, ואם כן לשמחה מה זו עושה. אך באמת השמחה אינו על העבר אלא על העתיד, כי מקום הזה נקנה כדי שיהיה מקום לבא בימי הקיץ הרחק מן העיר המזוהם ביותר בימי הקיץ, הרחק מן הסכנה הגדולה השורה ברוחניות ביותר בעיר, במטרת אחת כדי שיוכלו להתעלות בתורה ויר"ש ועבודת ה', ועתידות המקום הזה הוא עתידות רוחני, ולכן השמחה גדולה עכשיו על העתיד, שבעז"ה יעבור את ה' במקום הזה ויעסקו בתורה ובתפלה בצדקה וחסד ויחנכו הבנים והבנות. והשי"ת יעזור שגם הגשמיים יהיה בהרחבה גדולה, והגשמיים יבא עם הרוחניות, במקום הזה יעמדו א"ה בתים נאים וביהמ"ד נאה שיהיו ראויים ליקבע בארץ ישראל, ועל כן חנוכת מקום הזה הוא שמחה גדולה, ובעז"ה יתרחב השמחה בכל יום, כאשר יהיו מוסיפין והולכין להתעלות בכל הענינים.

תל"ית היה התחלה טובה במקום הזה, והניחו דגוש מיוחד על לימוד התורה, והגיעו שמועות טובות איך שעוסקים בתורה ובתפלה ומחנכים הבנים והבנות ליראת שמים ולצניעות, וירוד כמה כוחות השקיעו בהם מרן דו"ז זללה"ה ואחריו אבא מארי זללה"ה, ובזמנים המקודשים בשנה מצאו לנכון לעורר על עניני צניעות, כי הן הם יסוד קדושת עם ישראל, ועל יסוד זה נבנה המקום כאן שיתנהגו בקדושה ובטהרה, בתורה עבודה וגמ"ח.

(המשך בעמוד הבא)

